

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

**Насоки за изготвяне на
информация за планираните мерки
за безопасност и начините на
действие в случай на голяма
авария в предприятия/съоръжения
с нисък и висок рисков потенциал**

Съдържание	
I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	3
II. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАСЕГНАТАТА ОБЩЕСТВЕННОСТ.....	3
III. ВЪЗМОЖНИ ПОСЛЕДСТВИЯ ПРИ ГОЛЯМА АВАРИЯ И НЕОБХОДИМОСТ ОТ ИНФОРМИРАНОСТ.....	3
IV. ЦЕЛ.....	4
V. ИЗГОТВЯНЕ И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА.....	5
1. Предоставяне на информацията.....	5
2. Дизайн (оформление) на информацията.....	6
3. Съобщаване на чувствителна информация.....	7
4. Домино ефект.....	7
5. Актуализиране на информацията.....	7
6. Проверка на информацията.....	7
VI. ПОЯСНЕНИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕТО И ДОКУМЕНТИРАНЕТО НА ИНФОРМАЦИЯТА.....	8

„Стратегическата цел на комуникацията е превенцията, която се постига чрез осведоменост на обществеността относно риска от големи аварии в предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал, и по-специално относно поведението, което гражданите са длъжни да възприемат преди, по-време на и след голяма авария“

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В рамките на европейското законодателство в областта на околната среда правото на обществеността да получава информация е важен принцип. По-специално изискванията на Конвенцията на региона на Икономическата комисия за Европа (ИКЕ) на Организацията на обединените нации (ООН) от Орхус са разгледани в различни директиви на Европейския Съюз, включително и Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества (Директива 2012/18/ЕС - Севезо III). Информиранието на обществеността не следва да се разглежда само като изискване за съответствие със законодателството. Комуникацията на риска е процес, при който операторите на предприятията/съоръженията, засегнатата общественост, обектите с обществено предназначение, в т.ч. и съседните предприятия, и компетентните органи следва да разработят и поддържат канали за комуникация, които да функционират и в двете посоки.

II. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЗАСЕГНАТАТА ОБЩЕСТВЕННОСТ

Важно е обществеността, която е засегната или има вероятност да бъде засегната от дейността на предприятията/съоръженията, които произвеждат, употребяват и/или съхраняват на територията си опасни вещества и се класифицират с нисък и висок рисков потенциал, да бъде информирана за съществуващите рискове и какви действия да предприеме в случай на голяма авария. Ако засегнатата общественост е предварително информирана за планираните мерки за безопасност и начините на действие в случай на голяма авария, това ще помогне за намаляване на последствията в случай на авария. Информацията следва да е достъпна за всички хора, независимо от тяхната възраст, етническа принадлежност, произход и т.н.

Информативното послание, което трябва да бъде съобщено на обществеността, съдържа две основни понятия: рискът може да бъде управляван и въздействието му може да бъде смекчено чрез редица мерки, задействани на различни равнища на отговорност.

III. ВЪЗМОЖНИ ПОСЛЕДСТВИЯ ПРИ ГОЛЯМА АВАРИЯ И НЕОБХОДИМОСТ ОТ ИНФОРМИРАННОСТ

Въздействие върху човешкото здраве **при експозиция на токсични вещества изпуснати в атмосферата**, в случай на авария, варира и е в зависимост от вида на аварията, и характеристиките на освободените вещества, тяхната концентрация, продължителността на експозицията и абсорбираната доза. **В случай на токсичен облак**, ефектите са остра интоксикация, причинена от вдишване, поглъщане или контакт с веществото (заболяване, изгаряне/увреждане, гадене, затруднено дишане, загуба на съзнание и, в зависимост от тежестта на експозицията, дори смъртоносни ефекти).

- **В случай на пожар**, последствията за здравето са свързани главно с топлината и изпаренията от горенето (изгаряния, увреждане на дихателните пътища, интоксикация).

- **В случай на експлозия**, ефектите се дължат на ударни вълни, причинени от далечното изстрелване на материал (травматизъм).

- **Ефектите върху имуществото** са свързани с увреждане на конструкции, като срутване, счупени стъкла, разрушаване.

- **Въздействието върху околната среда** е свързано със замърсяване на почвата,

водата и въздуха от отделяните вещества при авария.

Обмяната на информация за риска от голяма авария включва предоставяне на информация и знания за:

- известни опасности и рискове;
- какво влияние могат да имат върху обществото;
- как обществеността, отговорните институции и другите заинтересовани страни могат да се подготвят за свеждане на въздействието от аварията до минимум.

Министърът на околната среда и водите като компетентен орган по прилагането на законодателството в областта на контрола на опасностите от големи аварии с опасни вещества предоставя на обществеността актуална информация за предприятията с рисков потенциал на територията на Република България чрез публичния регистър на предприятията с нисък и висок рисков потенциал (публикуван на интернет страницата на МОСВ на следния линк: <https://www.moew.government.bg/bg/prevantivna-dejnost/himichni-vestestva/sevezo/registor/>).

Операторите на предприятията/съоръженията с нисък и висок рисков потенциал и кметовете на засегнатите общини осигуряват възможност на обществеността да бъде запозната с:

- дейностите, които се извършват в предприятията;
- наименованията и свойствата на опасните вещества;
- риска от голяма авария и възможни последици за хората, околната среда и имуществото;
- начина на уведомяване и реагиране на жителите, намиращи се в район на голяма авария.

По този начин се осигурява навременна възможност на обществеността:

- да бъде предварително информирана за вероятността от възникване на големи аварии;
- да се запознае с естеството на риска и щетите, които аварията може да причини на човешкото здраве, имуществото и околната среда;
- да бъде запозната с начините за предоставяне на допълнителна информация.

За тази цел операторите изготвят информация за планираните мерки за безопасност и начините на действие в случай на голяма авария в предприятията/съоръженията с нисък и висок рисков потенциал, обект на настоящите насоки, която се предоставя редовно на обществеността, включително по електронен път.

IV. ЦЕЛ

Настоящите насоки имат за цел да подпомогнат операторите на предприятията/съоръженията с нисък и висок рисков потенциал да изготвят по възможно най-подходящия начин, необходимата информация за засегнатата общественост относно мерките за безопасност и поведение при възникване на голяма авария. От тези оператори, както и от кметовете на засегнатите общини се изисква да предоставят информацията съгласно чл. 116д, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 20 от Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последиците от тях (Наредбата). Насоките предоставят описание и пояснение на тези изисквания, както и посочват необходимостта от спазване на съображения за сигурност, свързани с предоставяне на чувствителна информация за опасните вещества.

Операторите предоставят необходимата информация на кметовете на засегнатите общини, а те от своя страна организират предоставянето ѝ на общодостъпни места във всички обществени сгради и площи, училища и лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ.

V. ИЗГОТВЯНЕ И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА

Всички лица, които е вероятно да бъдат засегнати от голяма авария, следва да получават по най-подходящия начин ясна и разбираема информация относно мерките за безопасност и необходимото поведение в случай на голяма авария, без да се налага да я изискват. В тази връзка компетентния орган (министъра на околната среда и водите), операторите на предприятията/съоръженията с нисък и висок рисков потенциал и кметовете на общините редовно предоставят и актуализират (когато е необходимо), ясна и разбираема информация относно мерките за безопасност и необходимото поведение в случай на голяма авария.

1. Предоставяне на информацията

Начините на предоставяне на информацията от операторите на предприятията/съоръженията с нисък и висок рисков потенциал и кметовете на общините са описани в чл. 20, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата. Изискванията за формата и съдържанието на публичния регистър на предприятията с нисък и висок рисков потенциал са определени в чл. 15 от Наредбата.

Компетентния орган:

➤ **Предоставяне на информацията по електронен път (наличие на онлайн версия):**

В публичния регистър на предприятията с нисък и висок рисков потенциал, наличен на интернет страницата на министерството на околната среда и водите се публикува детайлна информация за всички предприятия с рисков потенциал на територията на Р България, както и кратка информация за засегнатата общественост в случай на голяма авария.

 Операторите на предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал:

➤ **Предоставяне на информацията по електронен път (наличие на онлайн версия):**

Операторите публикуват информацията на своята интернет страницата, като същата следва да е лесно достъпна за намиране, както на уебсайта на предприятието, така и при търсене в интернет. Препоръчително е на информацията да бъде дадено следното наименование: „*Информация от [име на оператора и предприятието] за планираните мерки за безопасност и начините на действие в случай на голяма авария*“.

В случай, че оператор на предприятие/съоръжение не разполага със собствена интернет страница, то същия следва да използва друг подходящ начин за предоставяне на информацията по електронен път. Например чрез предоставянето ѝ в електронен формат (pdf формат) на компетентния орган по околна среда, с цел вписване в публичния регистър на предприятията с нисък и висок рисков потенциал, наличен на интернет страницата на министерството на околната среда и водите. Информацията се предоставя в електронен формат и на кмета на засегнатата община за публикуване на интернет страницата на общината.

➤ **Предоставяне на информацията на хартиен носител (наличие на печатна версия):**

Печатната версия може да бъде изготвена под формата на информационна брошура. Тази брошура следва да съдържа мерките за предупреждение, алармиране и информирание и поведението, което трябва да бъде предприето в случай на авария. За целта, операторът трябва да оцени засегнатите страни, т.е. обхвата на района, в който трябва да разпространи информацията. Лицата, които е вероятно да бъдат засегнати, попадат в две групи: тези, които са в границите на предприятието, т.е. служителите и подизпълнителите и тези извън границите на предприятието, т.е. членовете на обществеността в съседство. За групата хора в границите на предприятието е сравнително лесно да се определи кои са те и

необходимата информация да им бъде предоставена. За тези, които са извън границата на предприятието, ситуацията става по-сложна. Оценката трябва да се основава на риска на предприятието (описанието на най-лошия сценарий в анализа на риска) и познанията за околната среда, заобикаляща предприятието.

Операторът следва да предостави информацията на засегнатата общественост, на обектите с обществено предназначение, които могат да бъдат засегнати в случай на голяма авария, и на съседните предприятия.

Операторите на предприятия/съоръжения с висок рисков потенциал при опасност от възникване на голяма авария с трансгранично въздействие, предоставят информацията на министъра на околната среда и водите за целите на уведомяването на потенциално засегнатите държави в съответствие с изискванията на Конвенцията за трансграничните въздействия на промишлените аварии.

Забележка: Препоръчително е операторите на предприятия/съоръженията с нисък и висок рисков потенциал, да предоставят информацията на засегнатата общественост по електронен път и на хартиен носител.

Кметове на общините:

➤ **Предоставяне на информацията по електронен път (наличие на онлайн версия):**

Кметът на засегнатата община осигурява достъп на обществеността до информацията чрез уебсайта на общината, по този начин жителите на общината (обществеността) ще имат постоянен достъп до актуална информация относно мерките за безопасност и необходимото поведение в случай на голяма авария (информация за рисковете, свързани с дейностите в предприятията, какви аварии могат да възникнат и как могат да се подготвят в случай на голяма авария и др.).

➤ **Предоставяне на информацията на хартиен носител (наличие на печатна версия):**

Кметът на засегнатата община, предоставя изготвената от оператора информация на хартиен носител, като я поставя на подходящо място в сградата на общината или на подходящи обществени места, като училища, лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ. Това е необходимо, с цел тези учреждения да бъдат подготвени и да могат да адаптират своите аварийни планове.

➤ **Информационни кампании**

В допълнение към разпространението на печатните материали и тези, публикувани в интернет, е подходящо да се провеждат и информационни кампании с месното население. По този начин на хората ще бъде осигурена възможност да задават въпроси директно. Тези кампании могат да бъдат адаптирани и към целеви групи със специални нужди от информация. Информацията може да се публикува и в местните средства за масово осведомяване.

2. Дизайн (оформление) на информацията

Във връзка с изискванията на глава седма, раздел I от ЗООС, операторите на предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал са длъжни да разработят и прилагат доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии (ДППГА) (за нисък рисков потенциал) и доклад за безопасност (ДБ съдържащ ДППГА) (за висок рисков потенциал), които се оценяват от съответния компетентен орган по околна среда. Като част от тези документи е така нареченото нетехническото резюме на съответните доклади, и информацията от него може да бъде адаптирана и изготвена под формата на информационен документ (*информация за планираните мерки за безопасност и начините на действие в случай на авария в предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал*), за да може данните да станат по-достъпни и използвани за гражданите. За тази цел представянето на информацията следва да се оформи и представи ясно и

разбираемо, така че получателят ѝ да разбере как да действа в случай на авария. За целта е необходимо да се избягват специфични технически изрази, които не са широко известни сред населението. Информацията трябва да съответства на изискванията на нормативната уредба (Приложение № 11 към чл. 20, ал. 4 от Наредбата) като се акцентира върху начина на предупреждаване и информиране, и поведението на населението в случай на авария. В настоящия документ се посочват някои допълнителни насоки за по-добро изготвяне и разбиране на конкретните елементи на информацията по чл. 116д, ал. 1 от ЗООС.

3. Съобщаване на чувствителна информация

В нормативната уредба има ясни изисквания за това, какво следва да съдържа информацията за обществеността. Важно е операторът на предприятието да съзнава, че може да не разкрива чувствителна информация с цел избягване/предотвратяване на престъпления, например тероризъм. Предвид това, част от информацията, която може да бъде считана за чувствителна е например:

- информацията за вида на опасните вещества (не е необходимо да се описват подробно всички опасни вещества извън класификацията им от част 1 на Приложение № 3 към ЗООС, с изключение на поименно изброените в част 2 на приложението);
- информацията за количествата на опасните вещества;
- местоположението на технологичните съоръжения, в които се намират опасните вещества.

4. Домино ефект

При идентифицирани предприятия или група от такива предприятия, за които съществува опасност от възникване на ефект на домино поради тяхната близост, географско положение или списъка с опасните вещества, съществува изискване за сътрудничество за информиране на обществеността и близките предприятия (чл. 116з, ал. 3 от ЗООС). Това се постига най-добре чрез разработване на общи информационни материали. Предимство е, че информацията има същата структура. Операторите могат да изготвят и своя собствена информация, която да публикуват и да разпространяват.

5. Актуализиране на информацията

Важно за обществеността е предоставената информация да е актуална. Операторите трябва да имат добри практики за актуализиране на информацията. Трябва ясно да посочват кога е изготвена информацията, кога е публикувана и/или разпространена, и че тя ще бъде актуализирана в случай на промени.

В чл. 20, ал. 5 от Наредбата е посочено, че информацията се актуализира:

- ✓ редовно и на интервали не по-големи от 5 години;
- ✓ при изменение в предприятието/съоръжението или промени в даден процес или в естеството, физичната форма или количеството на опасните вещества, които биха могли да имат значителни последствия за опасностите от големи аварии или могат да доведат до класифициране на предприятието/съоръжението в предприятие/съоръжение с висок рисков потенциал.

6. Проверка на информацията

По време на проверките на място на предприятията с нисък и висок рисков потенциал от комисиите по чл. 157а, ал. 2 от ЗООС се осъществява контрол по изпълнението на задълженията на оператора по чл. 116д, ал. 1 от ЗООС, а именно по предоставянето на актуална информация за планираните мерки за безопасност и начините на действие в случай на голяма авария на засегнатата общественост, на обектите с обществено предназначение, които могат да бъдат засегнати в случай на голяма авария, и на съседните предприятия. В случай, че операторът е изготвил информационна брошура/листовка или

е публикувал информацията в местните средства за масово осведомяване, то същата следва да се изисква и прилага към протокола от проверка.

VI. ПОЯСНЕНИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕТО И ДОКУМЕНТИРАНЕТО НА ИНФОРМАЦИЯТА

В Приложение № 11 към чл. 20, ал. 4 от Наредбата, са определени формата и съдържанието на информацията по чл. 116д, ал. 1 от ЗООС. В настоящите насоки са дадени някои допълнителни пояснения относно тези изисквания:

За всички предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал:

• По точка 1:

Пояснения: Посочва се името или търговско наименование на оператора на предприятието/съоръжението.

• По точка 2:

Пояснения: Посочва се наименованието и пълния адрес на предприятието/съоръжението (наименование и пощенски код на населеното място, име и номер на улицата, района, общината, връзка към интернет страницата на предприятието).

• По точка 3:

Пояснения: Операторът трябва да посочи, че предприятието/съоръжението е обхванато от изискванията на законодателството в областта на контрол на опасностите от големи аварии и че компетентните органи са одобрили съответните документи и е налице издадено становище или решение за тях.

В съответствие със законовите разпоредби, се посочват:

Уведомление за класификация № xxxxx/дата.месец.година (за ПСНР и ПСВРП).

Доклад за политика за предотвратяване на големи аварии, включваща опасни вещества - номер на решение по чл. 106, ал. 4 от ЗООС (становище по чл. 106, ал. 2 или ал. 6 от ЗООС) за ПСНРП.

Доклад за безопасност - номер на решение по чл. 116, ал. 1 или чл. 116ж, ал. 4 от ЗООС (номер на решение по чл. 99, ал. 2 от ЗООС) за ПСВРП.

• По точка 4:

Пояснения: Представя се кратко и ясно описание на дейността (дейностите)/планираната (планираните) дейност/и в предприятието/съоръжението.

Посочва се коя е (или кои са) стопанска(и) дейност(и)/отрасълът.

• По точка 5:

Пояснения: Предоставя се информация за опасните вещества от Приложение № 3 към ЗООС (поименно изброени в колона 1 на част 2 и/или опасни вещества от част 1 на приложението):

Целесъобразно е да се използват данните за опасните вещества от уведомлението за класификация на предприятието/съоръжението.

№	Общо наименование на опасните вещества от Приложение № 3 на ЗООС (или генерично наименование на опасните вещества от част 1 на Приложение № 3 на ЗООС)	Агрегатно състояние (твърдо, течно, газообразно)	Категория/категории на опасност от част 1 на Приложение № 3 от ЗООС	Основни опасни свойства
1	Метанол	течност	H1 Остра токсичност, Категория 1 H2 Остра токсичност, Категория 2 и 3 H3 Специфична токсичност за определени органи - еднократна експозиция P5в Запалими течности	Токсично Запалимо Опасно за околната среда

			E1 Опасни за водната среда	
2	Препарати за растителна защита (ПРЗ)	течност	E1 Опасни за водната среда в E2 Опасни за водната среда	Опасно за околната среда

• **По точка 6:**

Пояснения: Следва да се предостави информация за това какво може да се случи (например: аварии като емисии, пожар, експлозия, замърсяване на въздуха и водата), така че всички засегнати да бъдат подготвени за това. Необходимо е операторът да обмисли възможността да пропусне определена чувствителна информация поради съображения за сигурност.

Пример: Възможните опасности за възникване на големи аварии в предприятието са свързани с....

Най-голяма опасност от възникване на голяма авария съществува в .....

Аварии може да възникнат поради следните причини:

- **Експлоатационни причини:**
- **Външни причини:**
- **Естествени причини:**

• **По точка 7:**

Пояснения: Необходимо е да се посочи:

- отговорните лица, които привеждат в действие аварийния план и тези които координират действията, предприемани на територията на предприятието/съоръжението в случай на авария и осъществяват връзката с кмета на общината и органите за защита при бедствия, отговорни за изпълнение на външния аварийен план.

- начините на предупреждаване и информиране на засегнатото население в случай на голяма авария: сирени, светлини и други системи за предупреждение, радио, телефонни и SMS сигнали и други.

- как се тества системата за оповестяване.

Посочва се къде е налична допълнителна информация, достъпна по електронен път. Средствата и методите за обмен на информация със заинтересованите страни и компетентните органи.

Операторът би могъл да включи следния текст: „*Допълнителна информация относно планираните мерки за безопасност и начините на поведение и действие в случай на голяма авария може да бъде получена на място в предприятието всеки делничен ден от .... до .... часа.*“

• **По точка 8:**

Пояснения: Информацията за подходящото действие и поведение при извънредни ситуации, в т.ч. аварии се отнася до управлението на личната безопасност и следователно изисква точно съответствие между препоръчаните действия и специфичната опасна ситуация, като се вземат предвид възможните условия, при които гражданинът може да бъде (на открито, на закрито и т.н.). Твърде общата информация може да бъде неефективна. В тази точка на достъпен език се описва подходящото поведение на лицата в рисковата зона в случай на голяма авария, за да бъде лесно разбрано и запомнено.

Необходимо е да се посочи, че за конкретното предприятие:

- е изградена Локална система за оповестяване в случай на голяма авария;
- е изготвен Вътрешен аварийен план.

Насоки за поведение:

Пример1:

а) в случай на големи емисии (токсични дисперсии):

- Стойте далеч от мястото на инцидента;
- Не стойте на открито, за да избегнете вдишване на токсично вещество;
- Намерете незабавно убежище в сградата;

- Спешно затворете прозорците и вратите;
- Помогнете, когато е целесъобразно, на деца, хора с увреждания и възрастни хора;
- Изключете климатици или вентилатори на мястото, на което се намирате или в колата;

- Дръжте мокра кърпичка пред носа и устата си;
- В случай на последващи здравословни проблеми, консултирайте се с Вашия лекар.

б) в случай на пожар или експлозия:

- Стойте далеч от мястото на инцидента;
- Не стойте в посока на преместване на въздушните течения, пренасящи продукти на горенето с тях. Ако е целесъобразно, предпазвайте дихателните пътища, като дръжете мокра кърпичка пред носа и устата и незабавно напуснете зоната на пожар или експлозия;
- Напуснете мястото, засегнато от инцидента. Ако е възможно, изключете климатици или вентилатори на мястото, на което се намирате;
- Помогнете, когато е целесъобразно на деца, хора с увреждания и възрастни хора.

Пример 2:

В случай на аварийна ситуация със сигнал приют на закрито

Ако сте на открито

- Не се опитвайте да се приберете у дома, а отидете до най-близкото затворено място, за да се намали излагането на токсични вещества;
- Ако сте с кола, паркирайте, за да не застанете на пътя на спасителните превозни средства и стигнете до най-близкото място, затворено за вас.

Ако сте на закрито

- Изключете водоснабдителните, електрическите и газовите системи;
- Затворете вратите и прозорците чрез защита на приплъзване с изолационни ленти или мокри тъкани, изключване на вентилация, климатизация и климатични системи;
- Ако усетите остър мирис или дразнене, защитете устата и носа си с мокра кърпа и измийте очите си;
- Бъдете постоянно информирани за развитието на ситуацията и за данните, предоставени от органите, или чрез радио, телевизия, интернет, социални медии и безплатни номера;
- Не пушете и избягвайте всякакви източници на възпламеняване (запалки, кибрит и др.);
- Следвайте инструкциите на властите, за да разберете кога да напуснете мястото, на което се намирате и какво да правите.

В случай на аварийна ситуация със сигнал за евакуация

- Следвайте инструкциите на органите и операторите, участващи в координацията на силите и средствата при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи;
- Не се отдалечавайте от дома или местоположението си, докато не получите указания;
- Носете със себе си само най-необходимите вещи (документи, лекарства, очила и т.н.);
- За евакуационна употреба, използвайте транспортните средства, предоставени от компетентния орган.

• По точка 9:

Пояснения: В случай, че обществеността иска да получи допълнителна информация относно мерките за безопасност и поведение при възникване на голяма авария, важно е да се посочи към кого може да се обърне и къде може да я получи.

Посочва се всяка релевантна информация, както и линк към публичния регистър по чл. 111, ал. 1, т. 6 от ЗООС и/или линк към интернет страницата на общината.

• **По точка 10:**

Пояснения: Предоставят се данните за лицето, изготвило информацията, и датата на нейното изготвяне.

За предприятия/съоръжения с висок рисков потенциал се включва и следната допълнителна информация:

• **По точка 11.1:**

Пояснения: Необходимо е да бъдат описани **накратко** възможните сценарии за големи аварии и мерките, предприети за ограничаване на техните последици. Описанието на сценариите следва да бъде лесно разбираемо. Операторът следва да обмисли възможността да пропусне чувствителна информация поради съображения за сигурност като например, не трябва да се посочва как може да се задейства дадено аварийно събитие.

Възможни сценарии за големи аварии

Пример: В предприятието могат да възникнат следните аварии:

- експлозия на пари в открито пространство
- експлозия на амониев нитрат (мин. 95 %)
- токсична дисперсия от съоръжения, в които се произвеждат, обработват или използват амоняк и азотни оксиди.

Авариите могат да засегнат както оперативния персонал на територията на предприятието, така и населението извън територията на предприятието, околната среда и имуществото.

Потенциални ефекти върху човешкото здраве:

Хората могат да бъдат изложени на:

- интоксикация с химични вещества или продукти на горенето;
- изгаряне от прякото въздействие на пламъка или неговото топлинно излъчване;
- експлозия или срутване на строителни елементи или технологично оборудване.

Потенциални въздействия върху околната среда:

Въздействието върху околната среда се състои от:

- замърсяване на водите (водните обекти) около обекта/в посока..... на разстояние от приблизително..... метра, с веществото.....;
- замърсяване на почвата около обекта/в посока..... на разстояние от приблизително..... метра, с веществото.....;
- замърсяването на въздуха около обекта/в посока..... на разстояние от приблизително..... метра, с веществото.....

Мерки предприети за ограничаване последици от аварии

Биха могли да бъдат посочени следните мерки:

- мерки за ограничаване на разливи на опасни вещества,
- мерки за откриване и гасене на пожари,
- автоматични системи за откриване на необичайни ситуации (напр.: газови детектори, системи за следене на резервоари;
- 24-часови системи за мониторинг;
- специфични процедури в случай на природни бедствия или екстремни метеорологични условия.

С оглед на разнообразието на типа дейности на предприятията и приложимите мерки, операторът трябва да посочи тези, които се прилагат за неговото предприятие.

• **По точка 11.2:**

Пояснения: Необходимо е да се посочи:

- Информация за външния аварийен план можете да намерите на уебсайта на ... на следния адрес: www. / public.pdf.

Външният аварийен план се изготвя в съответствие с разпоредбите на Закона за защита при

бедствия от кмета на общината, въз основа на информация, предоставена от оператора.

• **По точка 11.3 (при приложимост):**

Пояснения: При наличие на опасност от възникване на голяма авария с трансгранично въздействие съгласно Конвенцията за трансграничните последици от промишлени аварии следва да се посочи следната информация:

Пример:

Местоположението на..... е предмет на разпоредбите на Конвенцията за трансграничните последици от промишлени аварии. Предприятието се намира на разстояние приблизително 3 км от границата с...

Оценката на риска показва, че сценарии за големи аварии могат да имат трансгранични последици, както следва:

Сценарий 1 - токсична дисперсия, поради катастрофално разрушаване на резервоар за съхранение на хлор. Ефектите могат да се проявят на разстояние около 2.5 км от границата.

Сценарий 2 - пожар в резервоар за гориво. Ефектите могат да се проявят на разстояние около 500 м от границата.

Забележка: Точки от 11.1 до 11.3 са приложими само за предприятия/съоръжения с висок рисков потенциал. В случай на предприятия/съоръжения с нисък рисков потенциал точки 11.1 – 11.3 се заличават от документа, който се предоставя на обществеността.